

**ASK
ØY**

KOMMUNE

**HANDLINGSPLAN
ASKØY KULTURSKOLE**

2018—2022

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	4
1.1. Organisering	4
1.2. Medvirkning.....	5
2. Føringer for planarbeidet	6
3. Status.....	7
4. «Mangfold og fordypning» - Rammeplan for kulturskolen.....	9
Rammeplan for Askøy kulturskole.....	9
Kapittel 4.1 – Kulturskolens samfunnsoppdrag	9
4.1.1 Opplæringsloven.....	9
4.1.2. Norges forpliktelser i henhold til UNESCO-konvensjonene om barns rettigheter og om vern av immateriell kulturarv	9
4.1.3 Kulturbegrepet i grunnskolen.....	10
4.2 Kulturskolens verdigrunnlag.....	10
4.3 Kulturskolens formål.....	11
4.3.1 Kulturskolen og folkehelse	11
4.4 Kulturskolens mål.....	11
4.5 Askøy kulturskole som ressurscenter i kommunen.....	12
4.5.1 Kulturskolen og kulturlivet	12
4.5.2 Kulturskolen og grunnskolen.....	12
4.5.2 Kulturskolen og barnehagene	13
4.6 Kulturskolens fag.....	13
4.7 Organisering av opplæringen.....	13
Kapittel 5 – Prinsipper og retningslinjer for Askøy kulturskole.....	14
Innledning	14
5.1 Kommunens ansvar som skoleeier	14
5.1.1 Kommunens ansvar for kulturskolens deltakelse i kommunale prosesser	15
5.2 Rektors ansvar	15
5.3. Samarbeid om elevens læring.....	15
5.3.1. Samarbeid med foreldre/foresatte	16
5.3.2. Vurdering for læring	16
5.4. Lærerrollen og profesjonen	17
5.5. Kompetansekrav for tilsetting i Askøy kulturskole	17
5.6. Kvalitet i Askøy kulturskole.....	18
5.7. Lokalt utviklingsarbeid, læreplanarbeid og forskning.....	18
Kapittel 6 – Opplæring, kunnskap og kompetanse i kulturskolen	19

6.1 Opplæringsprogrammene i Askøy kulturskole	19
Breddeprogrammet.....	19
Kjerneprogrammet	20
Fordypningsprogrammet.....	20
6.2 Læreren i kulturskolen	21
6.3. Elevesyn i kulturskolen.....	22
6.4 Kunnskap i kulturskolen	22
6.5 Vurdering for læring	23
7. Målsetninger.....	24
8. Referanseliste.....	27

1. Innledning

Askøy Kulturskoles visjon er «Askøy Kulturskole, et sted hvor barn og unge får utvikle sine sanser og skapende evner. Et kunstfaglig ressurscenter og en kulturell drivkraft i kommunen».

Siden 2014 har Norsk Kulturskoleråd utarbeidet nye ramme- og fagplaner for kulturskolen, og Askøy kulturskole ønsker å være tett på den nasjonale kulturskoleutviklingen. Vi følger derfor opp nasjonal ramme- og fagplan i kulturskolens handlingsplan. Det er derfor vedtatt at rammeplan for kulturskolen skal inkluderes som en del av handlingsplanen, med omskrivninger og lokale tilpasninger, slik at den utgjør «Rammeplan for Askøy kulturskole».

Som vedlegg til handlingsplanen finnes fagplaner for samtlige fag i kulturskolen. Fagplanene er levende dokumenter og lærernes verktøy for planlegging og tilrettelegging av undervisning. Det er de ulike seksjoner og faglærere som har hatt ansvar for utarbeidelse av den enkelte fagplan, og også her følger vi det nasjonale rammeverket fra Norsk Kulturskoleråd (2016).

Handlingsplanen følger også opp eksisterende kommunale planverk - #Askøy2030, kommuneplanens samfunnsdel og Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014-2025.

Lokale fagplaner for Askøy kulturskole er utviklet og vedtatt av skolens lærere og ledelse, og fungerer som tillegg til handlingsplanen. Lokale fagplaner er utarbeidet med bakgrunn i nasjonale fagplaner utgitt av Norsk Kulturskoleråd høsten 2016. Askøy kulturskole har våren 2016 vært gitt hørings svar for de nasjonale fagplanene, og har ligget tett på den nasjonale utviklingen, før lærerne videre har utviklet kulturskolens lokale fagplaner. Fagplaner og handlingsplan må sees som en helhet i kulturskolens planverk.

1.1. Organisering

Arbeidet med handlingsplan for kulturskolen er organisert slik:

Styringsgruppe: Åge Rosnes (kommunalsjef, Oppvekst og kultur), Gunnar Brynjulfsen (fagsjef, kultur og idrett), Jann Werner Webermann (tillitsvalgt, MFO), Marius Fevang Thorstensen (saksbehandler) og Egil Magnussen (kulturskolerektor)

Prosjektleder: Egil Magnussen (kulturskolerektor)

Prosjektgruppe: Marius Fevang Thorstensen (sekretær), Milena Asenova-Thorkildsen, Hilde Brevik Grytten, Anne-Catherine Vonaesch-Tvinnereim/Milica Toskov.

Arbeidsgrupper: Lærerkollegiet i kulturskolen danner arbeidsgrupper tilhørende hvert fagområde:

1. Fagseksjon for sang og piano
2. Fagseksjon for gitar og stryk
3. Fagseksjon for blås- og slagverksinstrumenter
4. Fagseksjon for andre kunstfag: drama, bilde, dans og sirkus.
5. Musikkterapi

1.2. Medvirkning

Høringsutkast til handlingsplan er sendt til følgende interne grupper:

- Elevrådet i kulturskolen
- Foreldreutvalget i kulturskolen
- Ungdommens Kommunestyre
- Fagavdeling skole
- Fagavdeling barnehage

Og til følgende eksterne grupper:

- Askøy Sang- og Musikksamskipnad
- Skolekorpse på Askøy
- Askøy Unge Strykere

2. Føringer for planarbeidet

Forankring i lovverket

Kulturskolens eksistens er forankret i opplæringsloven, § 13-6:

Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.

(Opplæringsloven, §13-6)

Nasjonale føringer

No. 39 – Ei blot til lyst

Kulturskolen – Utviklingen av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre (rev. 2010) utgitt av Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen og Norsk Kulturskoleråd

Rammeplan for Kulturskolen – På vei til mangfold (2003)

Rammeplan for Kulturskolen – Mangfold og fordypning (2016)

Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025 (Kunnskapsdepartementet)

Kulturløftet (3, 2013)

Kommunale føringer

Handlingsplanen er utviklet med bakgrunn i kommunedelplan for kultur og idrett, og strategier og målsetninger fra denne følges opp i handlingsplanen.

#Askøy2030, kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030

Kommunedelplan Askøy Kulturskole 2006 – 2010

Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014 – 2015

«Mobbefri oppvekst» 2016 - 2020 – Kommunalt program mot mobbing.

3. Status

I denne delen vil vi presentere nyeste tall og statistikk for Askøy kulturskole. Data hentes fra Grunnskolens Informasjonssystem (UDIR), Statistisk Sentralbyrå (KOSTRA), Norsk Kulturindeks (Telemarksforskning), samt kulturskolens egne tallmateriale.

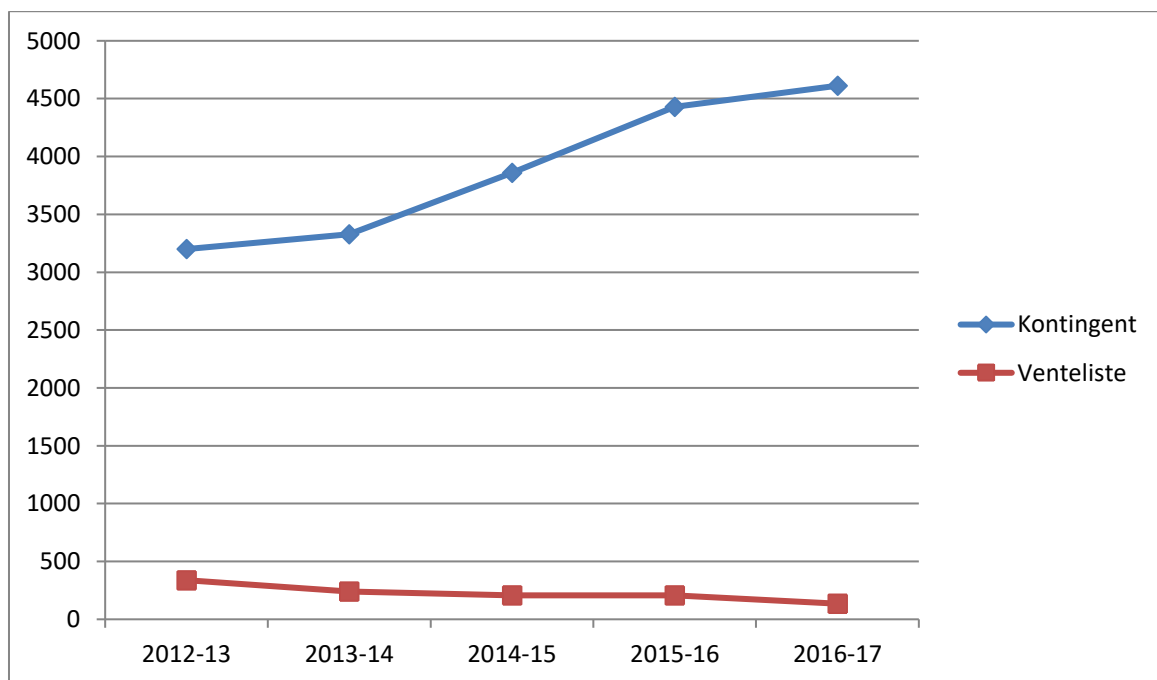
Hoveddelen av denne handlingsplanen brukes til kvalitetsarbeid i kulturskolen gjennom fagutvikling og rammeplan for Askøy kulturskole. Tallmaterialet nedenfor sier ikke noe om kvalitet i kulturskolen, men rammevilkår og utvikling av elevtall i kulturskolen.

Hovedtrekkene i tallmaterialet viser at kulturskolen er i en vanskelig situasjon, med nedgang i søkertall til kulturskolen, samtidig med en betydelig økning i elevkontingent.

Høyeste skolepengesats per elevplass for hele skoleåret

Årstall	Høyeste elevkontingent for hele skoleåret	Elevkontingent, økning i %	Antall unike elever	Unike elever på venteliste
2016-17	4612	4,15 %	403	135
2015-16	4428	14,7 %	399	206
2014-15	3860	15,9 %	434	208
2013-14	3328	4 %	790 ¹	239
2012-13	3200		496 ²	338

Kilde: GSI/Kulturskolens arkiv

Tabell og graf viser utviklingen i kulturskolen de siste 5 årene. Tallene baserer seg på høyeste kontingentsats (suzukiundervisning), men bildet vil være det samme uavhengig av hvilken

¹ Skoleåret 2013-2014 hadde Askøy kulturskole høyt elevtall på grunn av kulturskoletimen som ble gjennomført i grunnskolen. Kulturskoletimen ble gjennomført som tilbud i SFO-tid, og påvirker ikke søkertall/venteliste plasser. Kulturskoletimen ble direktefinansiert gjennom statlige midler.

² 2012/2013 hadde kulturskolen danseprosjekt i grunnskolen, og ca. 70 prosjektelever i dans. Tilbudet ble gitt i skoletid, og påvirker ikke søkertall/venteliste plasser. Prosjektet ble delfinansiert med utviklingsmidler fra Norsk Kulturskoleråd.

sats man velger. Det er en tydelig korrelasjon mellom økning i elevkontingent og nedgang i søkertall (unike elever på venteliste) i kulturskolen. Kulturskolen er bekymret for utviklingen, som går i motsatt retning av målsetning for kulturskolen som er vedtatt i kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv (2014 – 2025): «Kulturskolen skal tilby undervisning til alle som søker elevplass». Ventelistene går riktignok ned, men kulturskolen gir ikke tilbud til flere elever enn tidligere. Selv om årsakene til nedgang i søkertall kan være ulike, er det grunn til å tro at det har sammenheng med vesentlig økte kontingentsatser – opp 44,5 % fra 2012 – 2017. Kulturskolen har som målsetning å være åpen for de som ønsker det, og ser behov for en gjennomgang av elevkontingenter, mulighet for søskenmoderasjon, samt friplasser for familier med vedvarende lavinntekt.

I NOU 2013:4, «Kulturutredningen 2014» foreslår utvalget bak utredningen at «..det gjeninnføres en maksimumspris for kulturskolen som ikke skal overstige 2000 kroner per år», og viser til klare skjevheter i rekrutteringen til kulturskolene ut fra foreldres inntekt og utdanningsnivå og etnisitet (Kulturutredningen 2014:258).

I Norsk kulturindeks 2016 kommer Askøy kulturskole dårlig ut i dekningsgrad:

«I Askøy kommune går 403 barn i kulturskolen. Dette utgjør en elevandel på 0,09 per barn i grunnskolealder (6-15 år), noe som er nesten 42 % under landsgjennomsnittet. Bare Fjell av kommunene i utvalget har en lavere elevandel enn Askøy.»

«Kulturskolene i Askøy tilbøy 4 119 årstimer i 2015. Dette utgjør 0,97 timer per barn i grunnskolealder. Antallet årstimer per barn er 51 % under landsgjennomsnittet og lavere enn hva man kunne forvente i Askøy gitt deres strukturelle forutsetninger og deres utgifter til kulturskole. Askøy kommer ut sist av kommunene i utvalget når det gjelder antall årstimer i kulturskolen per barn.»

Norsk kulturindeks, resultater fra Askøy, 2016

Nedenstående tabell viser Askøy kulturskole rangert i forhold til andre sammenlignbare kommuner i kulturindeksen. Kulturskolen kommer på plass 409 av 428 kommuner. Rangeringen tar hensyn til elevandel og antall årstimer per barn i grunnskolealder, samt bredden i kulturskoletilbudet sett i forhold til forutsetninger som utgifter til kulturskolen og utdanningsnivå i befolkningen.

Kommune	Rangering
Stjørdal	204
Oppegård	306
Ski	382
Nesodden	307
Os	360
Sola	222
Fjell	374
Askøy	409

Fra Kulturindeksen 2016, Telemarksforskning

4. «Mangfold og fordypning» - Rammeplan for kulturskolen

Norsk Kulturskoleråds rammeplaner for kulturskolen, «Mangfold og fordypning» gir nasjonale retningslinjer og råd for drift av kulturskolen. Askøy kulturskole følger den nasjonale utviklingen tett, og vi har utarbeidet lokal rammeplan basert på Norsk Kulturskoleråds rammeplaner.

Den følgende hoveddelen av handlingsplanen baserer seg på nasjonale rammeplaner gitt av Norsk Kulturskoleråd.

Rammeplan for Askøy kulturskole

«I 2030 er Askøy levende og mangfoldig med gode sosiale og kulturelle møteplasser. Vi styrker Askøys rike kulturliv for å skape opplevelser, trivsel og helse.»

#Askøy2030 – Kommuneplanens samfunnsdel

Kapittel 4.1 – Kulturskolens samfunnsoppdrag

Askøy kulturskole tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag til interesserte i kommunen. Hovedmålgruppe er barn og unge fra 6 – 19 år, med enkelte tilbud til barn i førskolealder.

4.1.1 Opplæringsloven

Askøy kulturskole har en viktig rolle i opplæringstilbudet og det lokale kulturlivet på Askøy. Siden kulturskolen ble etablert som Askøy kommunale musikk-skole i 1976, har kulturskolen hatt en sterk utvikling og vekst, og kulturskolen har i dag 416 elevplasser. Askøy kulturskole har 206 unike elever på venteliste.³

Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringslovens paragraf § 13-6:

”Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.” (1997)

Samarbeidet med skoleverket knytter kulturskolens oppdrag sammen med grunnskolens målsetting:

”Opplæringens mål er å utvide barns, unges og voksnes evner til erkjennelse og opplevelse, til innlevelse, utfoldelse og deltakelse.” (Læreplanverket KO6).

4.1.2. Norges forpliktelser i henhold til UNESCO-konvensjonen om barns rettigheter og om vern av immateriell kulturarv

Kulturskolens formål og målsettinger kan bidra til å ivareta forpliktelser Norge har gjennom internasjonale konvensjoner. Norge ratifiserte FNs barnekonvensjon den 8. januar 1991, og i

---

³ Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) pr. august 2016

2003 ble barnekonvensjonen med tilleggsprotokoller tatt direkte inn i norsk lov gjennom menneskerettslovene § 2-4. Barns rettigheter til kunst og kultur er nedfelt i barnekonvensjonens § 30 og 31:

Artikkel 30

I stater hvor det finnes etniske, religiøse eller språklige minoriteter eller personer som tilhører en urbefolkning, skal et barn som tilhører en slik minoritet eller urbefolkningen, ikke nektes retten til sammen med andre medlemmer av sin gruppe å leve i pakt med sin kultur, bekjenne seg til og utøve sin religion, eller bruke sitt eget språk.

Artikkel 31

1. Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

2. Partene skal respektere og fremme barnets rett til fullt ut å delta i det kulturelle og kunstneriske liv og skal oppmuntre tilgangen til egnede og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons- og fritidsaktiviteter.

Norge samtykket den 17.10.2003 til ratifikasjon av UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven.

Immateriell kulturarv kommer blant annet til uttrykk gjennom muntlige tradisjoner og uttrykk, utøvende kunst, sosiale skikker, ritualer og høytidsfester, kunnskap og praksis som gjelder naturen og tradisjonelt håndverk. Kulturskolen kan gi verdifulle bidrag til dette arbeidet. Møter med kulturarv viser elevene hvilken historisk og kulturell sammenheng de står i. Kulturarven som fortid; med dens produkter, tradisjoner og tankesett, som nåtid; gjennom elevenes referanser og skapende uttrykk her og nå, og som framtid; der elevene skal bruke det lærte i en hittil ukjent verden.

4.1.3 Kulturbegrepet i grunnskolen

Kulturskolens samarbeid med grunnskolen og hvordan grunnskole og kulturskole kan utnytte kompetanse på tvers, står sentralt i denne planen. Ny overordnet del til læreplan for grunnskolen uttrykker seg slik: *Kunst og kultur omfatter mange skapende og kreative fagområder, som påvirker både våre fysiske omgivelser og samfunnsutviklingen. Vår estetiske sans utvikles i møte med ulike kulturelle uttrykk, og de bidrar til å løfte fram nye perspektiver. Kunst- og kulturuttrykk har også betydning for den enkeltes personlige utvikling. Kulturelle opplevelser har en egenverdi, og elevene skal få oppleve et variert spekter av kulturuttrykk gjennom sin tid i skolen.*

4.2 Kulturskolens verdigrunnlag

Kulturskolen bygger på et humanistisk menneskesyn og på samfunnsverdier som fellesskap, ytringsfrihet, menneskeverd og demokrati. Det norske fellesskapet rommer et voksende mangfold av kulturelle uttrykk. Ved å anerkjenne og synliggjøre mangfoldet, kan kulturskolen bidra til å videreføre og fornye vår kulturarv. Å respektere andre kulturer enn sin egen forutsetter at en har kjennskap til sin egen kultur og har trygghet i egen identitet. Kulturaktiviteter skaper arenaer for tilhørighet og sosialt fellesskap og kan inspirere til deltagelse i det uenighetsfellesskapet som er en forutsetning for et fungerende demokrati.

For kulturskolen er det naturlig å legge ytringskulturbegrepet til grunn for sin virksomhet

Begrepet ytringskultur avgrenses her til kunstnerisk virksomhet, kunstfaglig opplæring, publikumsmøter knyttet til denne opplæringen og vern og videreføring av materiell og

immateriell kulturarv. Begrepet omfatter både den profesjonelle og ikke-profesjonelle utøvelsen av disse uttrykksformene samt å møte slike kulturelle uttrykk som publikum.

Kulturskolens hovedansvar er å utvikle og ivareta kunstnerisk og kulturell kompetanse. Til grunn ligger et helhetlig syn på mennesket og ideen om at alle mennesker har formsans og uttrykksbehov som kan utvikles gjennom opplæring. Kunst- og kulturuttrykk berører grunnvilkår ved vår tilværelse som glede, lengsel, drømmer, melankoli og ensomhet, og er fundamentale i dannelsesprosessen.

4.3 Kulturskolens formål

Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. Formålet med opplæringen er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk. Kulturskolen er en sentral del av den sammenhengende utdanningslinjen som kan kvalifisere elever med særlig interesse og motivasjon til opptak i høyere kunstfaglig utdanning. Opplæringen skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse.

Kulturskolen skal også være et lokalt ressurscenter og en samarbeidende aktør i grunnopplæringen og kulturlivet i den enkelte kommune. Regionalt kan interkommunale samarbeidsmodeller sikre økt mangfold og høy kvalitet i tilbudene. Nasjonalt er den en del av en landsomfattende kulturell infrastruktur som bidrar til å løfte fram kunst og kultur som bærende elementer i samfunnsutviklingen.

Det norske samfunnet består av mange ulike befolkningsgrupper og det er stor variasjon av kulturelle uttrykk. Økende geografisk mobilitet og internasjonalisering bidrar til at samfunnet er langt mer komplekst enn tidligere. Kulturskolen bør gjenspeile mangfoldet gjennom et bredt sammensatt tilbud i opplæringen, både når det gjelder undervisning, formidling og skapende virksomhet.

4.3.1 Kulturskolen og folkehelse

Kulturskolen utgjør en viktig utviklings- og mestringsplattform for barn og unge i Askøy. Kulturskolefagene har en egenverdi som kunst- og tradisjonsfag, der elevene blir bærere av kultur og tradisjoner. Samtidig kan elevene gjennom mestringsopplevelser oppleve økt motivasjon for læring i de ordinære skolefagene. På denne måten er kulturskolen et supplement til grunnskolen. Kulturskolen er en alternativ mestringsarena, en frivillig arena hvor elev og lærer selv kan bli enige om utviklingstempo. En arena som gir flere elever mulighet til å oppleve mestring og et positivt fellesskap. Sosial tilhørighet og sosial kompetanse er viktige faktorer i læringsarbeidet i kulturskolen. I gruppeundervisning og gjennom samspillsprosjekter, fremføringer og konserter økes elevenes sosiale kompetanse.

Det er godt dokumentert at det er sammenheng mellom tilgang til og deltakelse i kunst- og kulturaktiviteter, helse og psykisk helse. Musikk, kunst og kultur har derfor en egenverdi som helsefremmende aktiviteter. Gjennom deltakelse i kunst- og kulturlivet, oppnår man også en rekke dokumenterte bieffekter, deriblant økt konsentrasjon og læringskapasitet, tallforståelse og sosiale ferdigheter. Kulturskolen skal sørge for at elevene opplever å ha et godt læringsmiljø, og et psykososialt skolemiljø som fremmer helse, trivsel, læring og mestring.

4.4 Kulturskolens mål

Eleven skal gis mulighet til å

- utvikle sine sanser og skapende evner
- utvikle kunnskaper og ferdigheter i kunsthøgskole
- kunne uttrykke seg i kunstneriske uttrykksformer
- verdsette og oppleve glede i det kunstneriske arbeidet
- kunne skape og formidle egne kunst- og kulturuttrykk
- utvikle estetisk, sosial og kulturell kompetanse
- utvikle evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg
- få fordypningsmuligheter som kan danne grunnlag for videregående og høyere utdanning innen kunst- og kulturfag, om motivasjon og interesse tilsier det

4.5 Askøy kulturskole som ressurscenter i kommunen

«I 2030 har Askøy lokalsamfunn som er engasjerende og inkluderende. Vi styrker samarbeidet mellom kommune, næringsliv og frivillighet.»

#Askøy2030 – Kommuneplanens samfunnsdel

4.5.1 Kulturskolen og kulturlivet

Askøy kulturskole skal samarbeide med kultursektoren og medvirke til å styrke kompetanse og kulturell utfoldelse i lokalsamfunnet. Særlig er samarbeidet med det frivillige kulturlivet på Askøy sentralt i kulturskolens arbeid, og dirigent- og instruktørtjenester til øyens skolekorps, kor og orkester omfatter en stor del av kulturskolens virksomhet. Samarbeid med Askøy Sang- og Musikksamskipnad og andre aktører om konserter og konkurranser, korpsundervisning i skole- og SFO-tid er eksempler på samarbeid på tvers av ulike kommunale og frivillige sektorer.

For korps, kor og andre frivillige organisasjoner som benytter seg av kulturskolens opplæringstilbud, skal kulturskolen være en viktig støtte for å sikre kvalitet og kontinuitet. Kulturskolen og kulturlivet er gjensidig avhengig av at begge parter gjør en kvalitativt god jobb, blant annet for å rekruttere nye medlemmer.

Kulturskolens oppgave er å støtte opp om det frivillige kulturlivets aktiviteter med den kompetansen kulturskolens personale representerer.

«I 2030 har barn og unge på Askøy en aktiv og stimulerende hverdager. Vi samarbeider med frivilligheten for å sikre at flere barn og unge har en aktiv hverdag.»

#Askøy2030 – Kommuneplanens samfunnsdel

4.5.2 Kulturskolen og grunnskolen

Kulturskolen kan supplere den obligatoriske opplæringen i grunnskolen gjennom et tett samarbeid med skolene. Dette kan foregå gjennom gjensidig å utnytte lærer- og elevkrefter i undervisning, i felles produksjoner, konserter og forestillinger.

Undervisningen foregår både individuelt og i små og større grupper. Mens grunnopplæringen oftest er aldersdelt og organisert i klassetrinn, har kulturskolens undervisning større grad av aldersblanding. Det kan bidra til nettverk mellom elever fra ulike miljøer, klassetrinn og skoler, og aldersblandingen styrker læringsmiljøet i kulturskolen. I kulturskolens rolle som lokalt ressurscenter inngår også samarbeid med bl.a. med barnevern, sosialtjeneste, flyktningetjeneste, helsesøster og eldreomsorg.

Kulturskolen utgjør en viktig forberedelse til de studieforbereende utdanningsprogrammene Musikk, dans og drama samt studiespesialisering med formgivningsfag i videregående skole. Kulturskolen må sikte mot en kontinuerlig styrking av utdanningslinjen fra begynnernivå til profesjonell utøvende virksomhet, nasjonalt og internasjonalt.

4.5.2 Kulturskolen og barnehagene

Kulturskolen har per i dag få tilbud som konkret retter seg mot barnehagene, eller barn i barnehagealder. På samme måte som i grunnskolen, kan kulturskolen samarbeide med Fagavdeling barnehage og den enkelte barnehage om å levere kompetansehevingstiltak for barnehagelærere, eksempelvis gjennom gitarkurs som leveres av kulturskolen. Kulturskolen kan også bidra som innholdsleverandør, for eksempel med kulturprosjekter av kortere og lenger varighet. I forbindelse med utvikling av breddeprogrammet ønsker kulturskolen å sette fokus på tilbud til barn i førskolealder.

«I 2030 har barn og unge et godt læringsmiljø og gode utviklingsmuligheter i utdanningsløpet. Vi vektlegger danning og allsidig utvikling.»

#Askøy2030 – Kommunepens samfunnsdel

4.6 Kulturskolens fag

Askøy kulturskole gir fagtilbud innen musikk, dans, teater, visuell kunst, musikkterapi og sirkus. Fagplaner for hvert enkelt fag/fagområde ligger som vedlegg til denne handlingsplanen. Læringsmål, innhold, arbeidsformer, organisering av tilbud og vurderingsformer inngår i de enkelte fagplaner. Alle elever i kulturskolen skal få tilpasset opplæring.

4.7 Organisering av opplæringen

I tråd med nasjonale føringer fra Norsk Kulturskoleråd, organiserer Askøy kulturskole fagtilbudene innenfor tre opplæringsprogram med ulik profil og målsetninger:

➤ **Breddeprogrammet**

Breddeprogrammet er et tilbud til elever om deltakelse i aktivitet knyttet til ett eller flere av kulturskolens fag. Tilbudet tar sikte på å gjøre elevene kjent med innhold og arbeidsmåter i de ulike fagene, slik at elevene etter hvert kan velge det eller de fagene de er motivert for.

I Askøy kulturskole opprettes det med bakgrunn i denne inndelingen et nytt fagtilbud kalt *Kulturskolekarusell*, der elevene gjennom året får smakebiter på de ulike fagtilbud og instrumentene kulturskolen tilbyr. Denne typen tilbud kan med fordel legges til skolene, og i forlengelsen av skoletiden.

➤ **Kjerneprogrammet**

Kjerneprogrammet beskriver kulturskolens hovedvirksomhet, og har åpent opptak for elever som er motivert for større undervisningsmengde og systematisk egeninnsats.

Innholdet i undervisningen skal bidra til å utvikle kreative evner, håndverksmessig og kunstnerisk kompetanse og samarbeidsevne.

Programmet skal kunne kvalifisere for videregående opplæring og er basert på langsiktighet, progresjon og systematisk trening. Undervisningen er tilpasset den enkelte elev og foregår både individuelt, i grupper og i ensembler.

➤ **Fordypningsprogrammet**

Fordypningsprogrammet har opptaksprøve, og tilbys elever som har særlig interesse og forutsetninger for å arbeide med faget. Undervisningstilbudet skal være vesentlig forsterket med hensyn til innhold og omfang i forhold til kjerneprogrammet. Undervisning og veiledning er tilpasset den enkelte elev, og foregår både individuelt, i grupper og ensembler.

Det stilles krav til høy og målrettet egeninnsats.

Programmet skal kunne kvalifisere for videregående opplæring og høyere utdanning.

Askøy kulturskole tilbyr fordypningsprogram i samarbeid med Bergen kulturskole. I praksis sendes eleven til Bergen kulturskole som elev, mens Askøy kommune subsidierer elevplassen. Eksisterende modell er gjenstand for kontinuerlig evaluering og utvikling, beskrevet i handlingsplanens tiltaksplan.

De tre opplæringsprogrammene er nærmere beskrevet i innledningen til vedlagte fagplaner for hvert enkelt fag (kap. 3).

Kapittel 5 – Prinsipper og retningslinjer for Askøy kulturskole

Innledning

Opplæringsloven § 13-6 pålegger alle kommuner i Norge å ha et musikk- og kulturskoletilbud enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Prinsippet for likeverdighet i skole- og utdanningstilbud er en overordnet kultur- og utdanningspolitisk målsetning i Norge, og rammeplanen for Askøy kulturskole skal sikre en normativ utforming av Askøy kulturskole, i tråd med nasjonale normer for mål, innhold og kvalitet i kulturskolen.

5.1 Kommunens ansvar som skoleeier

Askøy kommune er skoleeier, og er ansvarlig for at kulturskolens tilbud følger de nasjonale føringene som gis i rammeplanene til Norsk Kulturskoleråd. Kulturskolen skal inngå i kommunens plandokumenter og bør være en del av kommunens strategiarbeid innen både utdanning, kultur og helse.

Skoleeier har ansvar for at kulturskolen har kvalifiserte lærere. I dette inngår å sikre kulturskolelærerne de samme muligheter for videre- og etterutdanningstilbud som lærerne i skoleverket for øvrig. Kommunen kan initiere samarbeid med andre kommuner/regioner om etter- og videreutdanning. Skoleeier kan også initiere samarbeid med høyere utdanningsinstitusjoner om praksis, forskning- og utviklingsarbeid i kulturskolens fag.

I handlingsplan for kulturskolen inngår lokale fagplaner, som skal ivareta både nasjonale normer og lokale tilpasninger med hensyn til mål, innhold, organisering og vurdering. I Askøy kulturskole er det eller skal det utarbeides fagplaner i alle fag kulturskolen tilbyr. Skoleeier har ansvar for drift av kulturskolen, og for kvalitetssikring av kulturskolens opplæringsstilbud.

5.1.1 Kommunens ansvar for kulturskolens deltakelse i kommunale prosesser

Kommunen har ansvar for at kulturskolen har lokaler som er tilpasset den undervisningen som tilbys, og kulturskolen skal kunne disponere kommunale undervisningslokaler vederlagsfritt. Kulturskolen skal inngå som samarbeidspartner og høringsinstans ved skoleutbygging for å sikre gode undervisnings-, lager- og konsertlokaler til kulturskolebruk, og for det frivillige kulturlivet for øvrig. I nybygg, og i rehabilitering av bygg som skal brukes til musikkaktivitet, er kulturskolen opptatt av at man følger Norsk Standard; NS 8178 «Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse». Gode lydforhold og akustiske forhold, samt gulv beregnet på danseundervisning i aktuelle rom er påkrevd for å skape gode undervisningsforhold og et forsvarlig arbeidsmiljø.

5.2 Rektors ansvar

Den enkelte kulturskole er selv ansvarlig for å gjennomføre det kontinuerlige arbeidet med kvalitetssikring av de tilbud som gis.

Skoleleder må legge til rette for pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle kulturskolens fag. Eksempler på utviklingsarbeid kan være forsøk med ulike måter å organisere undervisningen på, bruk av digitale verktøy, produksjon av undervisningsmateriell samt flerkulturelle og tverrfaglige prosjekter. Kompetanseheving for lærere gjennom systematisk kollegabasert samarbeid kan bidra til at læreren videreutvikler egen praksis og refleksjonskompetanse.

For å sikre en kunnskapsbasert utvikling i skoleslaget, er det behov for ytterligere dokumentasjon og empiriske studier knyttet til innhold, arbeidsmåter og vurdering i fagene. Kulturskolelæreren og – lederen bør i stor grad skolerer i utforskning og dokumentasjon av egne praksiserfaringer, gjerne i samarbeid med høyere utdanning. Kulturskolens personale bør ha muligheter til å delta i regionale, nasjonale og flernasjonale fag- og forskningsnettverk.

5.3. Samarbeid om elevens læring

Kulturskolen har et særlig ansvar for samarbeid med skolene, korps, kor, lag, foreninger og frivillige og profesjonelle kunst- og kulturorganisasjoner. Ved å utnytte felles ressurser på en best mulig måte, kan eleven møte en helhetlig arena for sin kunstutfoldelse, og få anerkjennelse for kunnskaper og ferdigheter også utenfor kulturskolen. Et læringsmiljø som oppmuntrer til deltagelse i kulturelle fellesskap har stor betydning for elevenes motivasjon.

Mobbefri oppvekst

Askøy kommune har «Mobbefri oppvekst» som satsningsområde. Mobbing har alvorlige konsekvenser for både enkeltindividet og hele oppvekstmiljøet. Barn og unge som utsettes for mobbing kan få langvarige skader, for eksempel i form av psykiske plager som angst og depresjon. Også de som utøver mobbing er overrepresentert i statistikker som mest av alt forteller oss om ødelagte liv og uutnyttede muligheter. Askøy kulturskole forplikter seg gjennom programmet «Mobbefri oppvekst» til å bidra til at barn og unge utvikler sosiale ferdigheter og empati, samt til å bekjempe krenkelser og forhindre at enkelthendelser

utvikler seg til mobbing. Alle barn og unge har rett til et oppvekstmiljø uten mobbing, og å oppleve trygghet og inkludering på alle arenaer hvor der ferdes.

5.3.1. Samarbeid med foreldre/foresatte

En viktig faktor for at eleven skal lykkes, er at både foreldre og lærere er engasjerte og støttende og har forventninger til at barnet skal lære. En løpende kontakt mellom kulturskole og hjem om elevens utvikling, trivsel, fram møte og øvingsinnsats, er avgjørende for elevens utvikling og framgang. Elever og foreldre skal gjøres kjent med hvilke forventninger kulturskolen har til elevens innsats i de ulike programmene. De skal også gjøres kjent med kulturskolens læreplan for det aktuelle faget og om hva slags undervisningstilbud de kan forvente. Lærerens krav og forventninger til resultat er av stor betydning for elevens innsats og motivasjon. Kulturskolen skal være en arena for opplevelse, glede og mestring for eleven, der læreren sammen med elev og foreldre/foresatte avklarer forventninger til utvikling og progresjon. Læreren skal i dialog med foreldre og foresatte diskutere hva som kjennetegner gode læringsprosesser i kulturskolefagene og for den enkelte elev. Lærer og foreldre må sammen motivere eleven til aktiv utfoldelse innenfor sitt kunstfaglige virkefelt, også utenom den organiserte opplæringstida.

«I 2030 har barn og unge et godt læringsmiljø og gode utviklingsmuligheter i utdanningsløpet. Vi styrker samarbeidet mellom skole og hjemmet.»

#Askøy2030 – Kommuneplanens samfunnsdel

Elevens personlige, kunstneriske og håndverksmessige vekst og mestring er det viktigste målet for opplæringen. Kulturskolelæreren skal lære eleven å ta ansvar for egen innsats i og mellom undervisningstimene. Metoder for å integrere elevens egen trening og øving i opplæringen, skal stå sentralt i undervisningen. Enkelte fag i Askøy kulturskole har tradisjoner for opplæring av elever og foreldre sammen. Det kan stimulere elevens utvikling og lette oppfølgingen i hjemmet. I løpet av skoleåret vil det gjennomføres utviklingssamtaler der lærer og elev/foreldre møtes og hvor elevens læringsprosess og læringsresultater, trivsel og innsats er tema for dialog og vurdering.

Hovedarenaene for elevenes læring er undervisningstimene og hjemmearbeidet. Men læring foregår også i andre sammenhenger. Å delta i ulike formidlingssituasjoner er en viktig del av en læringsprosess. Motivasjon styrkes særskilt når elevene får samhandle med andre som har kommet lengre enn en selv. Elevene må få mulighet til å undre seg og eksperimentere; til å være forskere. De må få oppdage uttrykksmidlene og ta dem i bruk. Elevmedvirkning og motivasjon henger sammen. Gjennom dialog mellom elev og lærer, der elevene får være med å legge planer, utvikle evne til egenvurdering, si sin mening om miljøet på kulturskolen, undervisningen og hvordan de lærer, får eleven innflytelse på egen læringsprosess.

I begynnelsen av hvert skoleår vil foreldre/foresatte kalles inn til informasjonsmøte for elever i kulturskolen der det gis informasjon om betydningen av kunstopplæring, rammeplan, årshjul, prosjektplaner, organiseringsmodeller og undervisningsplaner. Foreldre og foresatte vil få informasjon om hvordan de best kan hjelpe barnet hjemme.

5.3.2. Vurdering for læring

Vurdering for læring innebærer veiledning, tilbakemeldinger til eleven og utviklingssamtaler med foreldre, der hensikten er å skape best mulige betingelser for elevens utvikling. En må belyse sammenhengen mellom kunstneriske mål, kriterier, motivasjon og veiledning. Målet

er å utvikle god og framtidsrettet vurderingskultur tilpasset kulturskolens særpreg. På institusjonsnivå er det nødvendig med løpende vurdering av undervisningsformer og organisering, og av alle støttefunksjoner som bidrar til elevens utvikling.

5.4. Lærerrollen og profesjonen

”Lærerne avgjør ved sin væremåte både om elevens interesser består, om de føler seg flinke og om deres iver vedvarer.” (K06, Generell del).

Lærerens møte med eleven og elevens møte med de kunstneriske aktivitetene er det sentrale i kulturskolen. Kulturskolelæreren må ha et bevisst forhold til sine mange roller som profesjonsutøver: Pedagog, utøver, leder av små og store grupper, organisator, prosjektleder, koordinator, inspirator, kulturbærer, vurderer og kollega.

Ledelsen må legge til rette for at lærerne får dele og kritisk vurdere sin yrkeskompetanse. De må kunne beskrive og begrunne sin praksis med et felles fagspråk. Slik kan ulike kunnskapsformer i større grad komme til uttrykk og profesjonaliteten løftes fram, ikke minst i kontakten med personer og institusjoner utenfor kulturskolen.

Askøy kulturskole vektlegger og stimulerer ulike kompetanser hos læreren. Disse skal være gjenstand for refleksjon og tolkning, og legges til grunn for dialoger om arbeidsmiljø og læringsmiljø.

- Kunstfaglig kompetanse
- Didaktisk kompetanse
- Kommunikativ kompetanse
- Refleksjonskompetanse
- Relasjonskompetanse
- Lederkompetanse
- Læreplankompetanse
- Vurderingskompetanse
- Yrkesetisk kompetanse

Kulturskolens kvalitet vil avhenge av at lærerne har en arbeidssituasjon hvor de kan utvikle seg som utøvere av sitt fag. Lærernes rolle som aktive utøvere skaper gode forbilder for elevene.

5.5. Kompetansekrav for tilsetting i Askøy kulturskole

1. For tilsetting i undervisningsstillinger i Askøy kulturskole skal det normalt kreves:

Høyere kunstfaglig utdanning i utøvende og/eller skapende kunstfag, tilpasset undervisningsoppgavene for stillingen. Som minimum kreves tre års kunstfaglig utdanning. Krav om praktisk pedagogisk utdanning gjelder alle.

Alternativt:

Faglærerutdanning med minimum 120 studiepoeng kunstfag

Skoleeier kan i særlige tilfelle tilsette søkere som ikke tilfredsstiller disse kravene dersom tilsvarende realkompetanse kan dokumenteres.

2. For tilsetning i lederstilling i Askøy kulturskole skal det kreves samme faglige kvalifikasjoner som ved tilsetning i undervisningsstilling. Ledere skal ha minst tre års erfaring fra kulturskole og relevant lederutdanning og/eller relevant ledererfaring.

Skoleeier kan i særlige tilfeller tilsette søkere som ikke tilfredsstiller disse kravene dersom tilsvarende realkompetanse kan dokumenteres.

5.6. Kvalitet i Askøy kulturskole

Undervisningens kvalitet skal være gjenstand for kontinuerlig debatt i kulturskolen. Skoleeier har ansvar for at det finnes et kvalitetssikringssystem for virksomheten, og skoleleder har ansvaret for å gjennomføre et systematisk kvalitetssikringsarbeid. Arbeidet har som mål å bidra til utvikling av kulturskolen på alle målområdene i rammeplanen.

Viktige element i Askøy kulturskoles kvalitetsarbeid er:

Undervisnings- og læringskvalitet:

- Elevenes egeninnsats og aktivitet
- Forholdet mellom mål og realisering av de ulike programmene
- Undervisning, læringsprosesser og læringsmiljø
- Lærerkompetanse og kollegasamarbeid
- Pedagogisk utviklingsarbeid

Kvalitet i rammefaktorer:

- Rutiner for elevopptak
- Mengde undervisningstid og organisering av undervisningen
- Utstyr og lokaliteter
- Ressursbruk

Virksomhetskvalitet:

- Samarbeid mellom hjem og kulturskole
- Kompetanseutviklingsplaner for lærere og ledere
- Samarbeid mellom kulturskole og eksterne kompetansemiljø
- Aktivitetsnivå, antall konserter/forestillinger/utstillinger
- Kulturskolens system for kvalitetssikring
- Langsiktighet i virksomhetsplanleggingen
- Arbeidsmiljø
- Ledelse
- Samarbeid mellom kulturskole og eksterne samarbeidspartnere

5.7. Lokalt utviklingsarbeid, læreplanarbeid og forskning

Kulturskolefeltet er et relativt nytt profesjonsfelt som trenger forskning og utviklingsarbeid for å utvikle kunnskap om skoleslaget. Det er viktig at lærere i Askøy kulturskole får støtte til å utvikle egen praksis og til å drive faglig-pedagogisk utviklingsarbeid. Det er avgjørende for utviklingen av skoleslaget at både lærergruppe og ledelse kan få muligheter til etter- og videreutdanning.

Kapittel 6 – Opplæring, kunnskap og kompetanse i kulturskolen

6.1 Opplæringsprogrammene i Askøy kulturskole

Gjennom ny handlingsplan for Askøy kulturskole vedtas ny modell for opplæringsprogram i kulturskolen. Modellen er hentet fra Norsk Kulturskoleråds «Rammeplan for kulturskolen» (2013), og deler undervisningen inn i tre programmer: *breddeprogram*, *kjerneprogram* og *fordypningsprogram*. Organiseringen varierer fra fagtilbud til fagtilbud i Askøy kulturskole, og undervisningen foregår hovedsakelig innenfor *kjerneprogrammet*.

Breddeprogrammet

Askøy kulturskole skal være en kompetanseleverandør i kommunen, i kraft av en høyt kvalifisert lærerstab og bred faglig kompetanse. I handlingsplanen for kulturskolen snakker vi om *kulturskolen som lokalt ressurscenter*, et viktig aspekt for utvikling av Askøy kulturskole.

Hovedintensjonen med breddeprogrammet er en utadrettet virksomhet basert på samarbeid som favner bredt. Eksempler på dette kan være samarbeid med barnehage, grunnskole og andre instanser i kommunen som har barn og unge som målgruppe. Det kan også være andre miljøer som for eksempel skolekorps, videregående skole, flyktningetjenesten, helsetjenestene, kirke, bibliotek, eldreomsorg, kulturinstitusjoner, Ung Kultur Møtes (UKM), lag, foreninger og andre.

Breddeprogrammet i Askøy kulturskole er i startgropen, og virksomheten må vokse ut av møtet mellom kulturskolens lærerkompetanse og det potensial og behov som finnes i Askøy kommune. Fagtilbud innenfor breddeprogrammet vil ha ulik struktur og varighet, og vil tilpasses det enkelte fagtilbudet. Askøy kulturskole ønsker i handlingsplanperioden 2017-2021 å igangsette flere prøveprosjekter innenfor breddeprogrammet.

Breddeprogrammet vil planlegges og gjennomføres ut fra følgende prinsipper:

- Bruke kunst og kultur som grobunn for livskvalitet, fellesskap, deltakelse, dannelse og mening.
- Styrke oppvekstmiljø og tilhørighet gjennom kunst og kultur.
- Tilrettelegge for inkludering og fellesskap med vekt på mangfold, åpenhet og flerfaglig/tverrfaglig samarbeid.
- Arbeide med ulike workshops, prosjekter, tema og arrangementer med synliggjøring og deling av resultater/visninger.
- Tilrettelegge for opplevelse, erfaring og aktivisering i ulike konstellasjoner av tid, rom og deltakere.
- Styrke kulturelt entreprenørskap i lokalmiljøet
- Bruke kunst og kultur i offentlige rom og i en samfunnsmessig kontekst.

(Norsk Kulturskoleråd, 2016)

I første omgang vil følgende prosjekter igangsettes innenfor breddeprogrammet i Askøy kulturskole:

- Flere Farger (Fargespill) – tverrfaglig prosjektsamarbeid mellom Askøy kulturskole, Ung Flimmer og flyktningetjenesten i kommunen.

- Kulturskolekarusell – prosjektbasert fag som kan kombinere ulike kunst- og kulturuttrykk som visuell kunst, teater, sirkus og musikk. Hensikten er å gi elevene mulighet til å bli kjent med de ulike kunstfagene før de søker opptak til kjerneprogrammet i et av fagene som tilbys i Askøy kulturskole. Tilbudet vil fungere som «døråpnere», og skal gjenspeile kulturskolens helhetlige kompetanse og fagtilbud. Tilbudet kan med fordel rettes mot målgruppe i barnehage- og grunnskolealder.

Som lokalt ressurscenter og kompetanseleverandør kan Askøy kulturskole også tenkes å kunne tilby kompetansehevingskurs, interne konferanser, fungere som rådgivende organ eller bistå i andre tverrfaglige prosjekter i kommunen.

Kjerneprogrammet

Kjerneprogrammet er kulturskolens hovedvirksomhet. Programmet er for elever som ønsker å arbeide med kunstfaget over tid, og er basert på progresjon, systematisk trening og elevens utvikling gjennom flere faser. Kjerneprogrammet baserer seg på langsiktighet, og de fleste elever i kulturskolen befinner seg innenfor programmet i hele sitt opplæringsløp.

Læringsstrategier, progresjon i øvings- og treningsmengde og elevens egeninnsats vektlegges.

Kjerneprogrammet i kulturskolen skal kunne være rekrutterende og forberedende for elever som ønsker å gå videre til fordypningsprogrammet. Det skal også kunne forberede for videre utdanning som for eksempel talentprogrammer i samarbeid med universitet- og høyskolesektoren, musikk/dans/drama eller kunstlinje ved videregående skole eller høyere kunstfaglig utdanning. Opplæringen deles inn i faser som bygger på hverandre, og fasene sier noe om hvor langt eleven har kommet i faget.

Forventningsnormer. I dette begrepet ligger en generell beskrivelse av det læringsutbyttet en kan forvente at eleven har oppnådd i løpet av de ulike fasene. Det beskrives i form av læringsmål i den enkelte fagplan, og tydeliggjør forventninger om kvalitet og progresjon.

Elevens individuelle forutsetninger vil være bestemmende for progresjonen. Det er derfor ingen tidsplan knyttet til de ulike fasene. Faseinndelingen er heller ikke synlig i undervisningen; den ligger der som et verktøy for pedagogen.

Fordypningsprogrammet

Fordypningsprogrammet er for elever med særskilte forutsetninger og interesser for den kunstneriske aktiviteten. Det blir stilt krav til høy og målrettet innsats, og både omfang og innhold er utvidet, sammenlignet med kjerneprogrammet.

Programmet bygger på kjerneprogrammet, men er vesentlig forsterket med hensyn til undervisningstid og innhold. Elevene tas inn etter søknad og opptaksprøver. Det er læreren som anbefaler eleven å søke når tiden er inne. Opptak til programmet bestemmes av elevens nivå, ikke alder.

Askøy kulturskole samarbeider med Bergen kulturskole om fordypningsprogram for våre kulturskoleelever. Prøvespill og opptak skjer i Bergen kulturskole, og store deler av undervisningen foregår også der. Eleven er registrert og betaler kontingent til Askøy kulturskole, og instrumentalelever vil motta sin individuelle undervisning med utvidet tidsressurs her. Øvrige fag, som ensemblespill og gruppeundervisning foregår i Bergen kulturskole. I gruppeaktiviteter som teater, dans og visuelle kunstfag skal det etableres en

nær kontakt mellom Bergen og Askøy kulturskole. Fordypningseleven beholder tilknytningen til, og synliggjøres og brukes som en ressurselev i Askøy kulturskole.

6.2 Læreren i kulturskolen

Arbeidet som kulturskolelærer krever høy kompetanse og profesjonalitet, og er sammensatt av både faglige, didaktiske og menneskelige kvalifikasjoner. Yrket forutsetter at læreren kan ivareta sine roller som utøvende og skapende kunstner, pedagogisk veileder, kunnskapsformidler, omsorgsperson, kulturformidler, relasjonsbygger og kollega på én og samme tid. Kompetanse kan defineres som summen av lærernes praktiske ferdigheter, kunnskaper, evne til refleksjon og personlige kvaliteter (St.meld. nr. 11, s. 47).

Kunstfaglig kompetanse. Lærere er viktige rollemodeller. De skal derfor være samspillspartnere og utøve sitt fag i møte med elevene.

Hvilket kulturinnhold eleven skal gjøres kjent med, er et sentralt spørsmål i undervisninga. Kulturskolelæreren kan oppleve et dilemma mellom elevens interesser og ønsker om innhold, og sin egen preferanse og ekspertise. Lærerkollegiet bør kontinuerlig drøfte spørsmålet om konsekvensene av valg av innhold. Eleven må få møte et innhold som har dybde, kvalitet, er egnet til teknikktraining, utøvelse, utforming og refleksjon. Kulturskolelæreren har et ansvar for å åpne dører til rom som eleven hittil ikke vet om, men samtidig bygge bru til elevens faglige horisont.

Didaktisk kompetanse. Læreren i kulturskolen er en reflektert praktiker som er i en kontinuerlig utforsknings- og utviklingsprosess i forhold til egen undervisning. Læreren er opptatt av at elevene skal lære noe, klargjør mål og forventninger om innsats, organiserer undervisningen med tydelig progresjon og læringsstøttende tilbakemeldinger.

Kollegialt didaktisk arbeid er en del av kulturskolen som en lærende organisasjon, og et kontinuerlig utviklingsarbeid og en åpen delingskultur kan stimulere til økt utdanningskvalitet, tverrfaglig samarbeid, utprøving av nye arbeids- og læringsformer, dessuten bedre kontinuitet og helhet i kulturskolens samlede tilbud.

Relasjonskompetanse. Kontakten og interaksjonen mellom lærer og elev er noe av læringens viktigste grunnlag. En tillitsbasert relasjon er avhengig av lærerens evne til å se hver enkelt elev og møte elevene fra deres perspektiv. Det fremmer trygge, glade, samarbeidsorienterte og motiverte elever, og innebærer at elevene tør å ta aktivt del i egne læringsprosesser.

Yrkesetisk kompetanse. Å være elev i kulturskolen innebærer at eleven må eksponere seg, vise hva hun kan og ikke kan, uttrykke sitt følelsesliv. Dette gjør eleven sårbar, og innebærer dermed et spesielt yrkesetisk ansvar. Læreren skal være bevisst på det asymmetriske forholdet mellom elev og lærer, sørge for at elevene føler seg trygge i undervisningssituasjonen og at alle får oppleve glede og fremgang. Lærerkollegiet bør tenke over hvilke konsekvenser de verdene man står for og er satt til å forvalte, bør få i form av handlinger og væremåte.

Når eleven er under myndighetsalder, har lærerne også et etisk ansvar overfor foreldre/foresatte. Læreren skal komme foreldre og foresatte i møte, og ta seg tid til å begrunne og forklare de valgene de tar.

6.3. Elevesyn i kulturskolen

Livskompetanse. I en tid der unge lett kan gå inn i rollen som passive forbrukere, får kunstfagopplæringen en sentral plass. Ved å legge vekt på kognitiv, emosjonell og motorisk trening, oppmerksomhetstrening og utvikling av selvuttrykk, vil opplæringen kunne bidra til produktive mennesker. I Askøy kulturskole vil elevene utvikle lederegenskaper og kommunikasjonsevne, lære problemløsning og lagarbeid.

Kulturarven er en grunnleggende faktor i den enkelte elevs personlige utvikling. Gjennom kjennskap til fortiden rustes barn og unge til å mestre utfordringer i nåtid og fremtid. Ethvert kulturelt uttrykk står i en historisk sammenheng – det har vokst frem på bakgrunn av tidligere kulturuttrykk og har perspektiver både bakover og fremover. Gjennom kunnskap om det som har vært, vil eleven oppleve seg selv som ledd i en kjede, noe som innebærer en utvidelse av horisonten og er et aspekt ved identitetsdannelse. Det å *gjenskape* og å *skape sitt eget* vil kunne bidra til å øke elevens menneskekunnskap om seg selv og andre.

Mennesket som utgangspunkt. Barn og unge lærer i samhandling med kompetente lærere og medelever. Elevsynet i kulturskolen tilsier at alle elever har iboende forutsetninger og muligheter for personlig utvikling. Lærerens rolle er å legge til rette for dette og gi dem muligheter til å utforske og oppdage kunstneriske uttrykksmidler, gi dem muligheter til å mestre disse uttrykksmidlene og ta dem i bruk. Læreren skal gjøre det mulig for elevene å *bruke* uttrykksmidlene til egen formidling og skapende virksomhet. Utgangspunkt og sentrum for opplæringen må være *mennesket*. Som lærer kan en gjennom gode samtaler veilede eleven til å resonnerer og reflektere over egne handlinger, erfaringer, uttrykksmåter og kunstopplevelser og også korrigere egne handlinger.

Av og til vil elever slutte i kulturskolen. Å forstå elevens tenkemåte blir viktig, prøve å forstå situasjonen han eller hun er i og de mål og ønsker eleven har. Det kan også finnes årsaker som eleven ikke har herredømme over. I situasjoner der elevens motivasjon er lav, og hun står i fare for å slutte, er det ekstra viktig med en god dialog mellom lærer og elevens foreldre/foresatte. Det bør også være et tett samarbeid mellom kulturskolen og skolekorps/orkester/organisasjoner som eleven er en del av. Sammen bør det dannes et sikkerhetsnett for å fange opp elever som er i ferd med å gi opp.

Barn og unge med særlige behov. Askøy kulturskole kan i enkelte fag ta imot og legge til rette undervisning for barn og unge med særlige behov. I dialog med foreldre/foresatte kan kulturskolen være med på å anbefale valg av fag og å legge til rette undervisningen. Der det er behov for spesialpedagoger, har kulturskolen tilbud om musikkterapi. Kulturskolen kan også inngå samarbeid med kommunens støttekontakttjeneste der det er behov for dette.

Samarbeid med foreldre/foresatte. Foreldre og andre foresatte er lærerens viktigste samarbeidspartnere. Mer om samarbeid mellom lærer og foreldre eller foresatte finner du i kapittel 2.3.1.

6.4 Kunnskap i kulturskolen

Et vidt spekter av språk. Kunst- og kulturfagene representerer et vidt spekter av språk. Disse forteller oss noe ved at de vekker tanker, assosiasjoner og ideer. Når vi spiller, danser, former, skriver og dramatiserer, kommuniserer vi med hverandre ved å lytte, forestille oss, lese symboler og tolke tegn. I kunstopplæringen ligger kunnskapen først og fremst i det elevene gjør, i det å trene ferdigheter, men også i teorier og forklaringer, i erfaringer og refleksjoner.

Indre forestillinger er en nøkkel til selvutvikling, og innsikten som uttrykkes, er universell. Fordi kunst- og kulturuttrykk er skapt av et menneske og formidles til et annet, kan det ha sterke elementer av menneskekunnskap.

Kroppsdimensjonen i kunstopplæringen. Opplæring i kunsthagene er i høy grad knyttet til kroppen: kroppsbruk, kroppslig bevissthet, kroppslig minne, rytmikk, fysisk håndtering av instrumenter, bruk av hele kroppens sanseapparat. Det å utforske bevegelser, tyngdepunkt, balanse og styrke i kroppen er sentralt. Kropp og bevissthet står i et nært forhold til hverandre. Det å *kunne*, innebærer at kunnskapen allerede fins i den fysiske aktiviteten og i kroppens bevegelser. Bevissthet om kroppsbruk som er naturlig og som forebygger overbelastning, må få rikelig plass i opplæringa.

Kunstnerisk kvalitet. Kulturskolen må forankres tydelig i kunstneriske mål. Kunstnerisk kvalitet vil kunne defineres ulikt fra kunsthag til kunsthag: kvalitet på den kunstneriske utførelsen, kvalitet på formidlingen, kvalitet på den enkelte undervisningstimen, kvalitet på produksjonen og kvalitet på elevens egen innsats.

Et viktig diskusjonstema for lærere og ledere er derfor hvilke forutsetninger som må være til stede i arbeidet mot kunstnerisk kvalitet. I tillegg til lærerne i kulturskolen, bør elevene oppleve samarbeid med profesjonelle kunstinstitusjoner og profesjonelle utøvere utenfor kulturskolen. Dette kan gjøres gjennom f.eks. ved arrangering av workshops og mesterklasser, deltakelse på forestillinger, forelesninger, utstillinger og lignende. Slik tilegnes normer for kvalitet.

Gode arbeidsrutiner. Det er viktig å hjelpe elevene til å etablere hensiktsmessige og selvstendige måter å øve eller trene på. Det innebærer å kunne planlegge. Det innebærer videre hjelp til fysisk oppvarming, mental oppvarming, teknisk trening, innstudering, memoreringsarbeid, kartlegging av krevende utfordringer, vurdering av egen framgang og innsats. Dette kommer igjen som læringsmål i den enkelte fagplan.

6.5 Vurdering for læring

Vurdering for læring handler om at eleven gis jevnlig tilbakemeldinger med det mål å fremme læring og utvikling hos eleven. Dette står i kontrast til vurdering av læring, der man vurderer sluttresultatet hos en elev. I så måte er vurdering for læring noe som ligger i kulturskolens natur, men begrepet i dag handler om en systematisk tenkning om læring og tilbakemeldingsrutiner.

Vurdering er en viktig del av læringsarbeidet. Alle elever har behov for å bli sett og få konkrete tilbakemeldinger som støtter framgang og utvikling. Hensikten med vurdering er elevens personlige og kunstneriske vekst. Eleven skal vurderes på bakgrunn av egen modenhet i faget.

Elevenes forutsetninger for å lære kan styrkes dersom de:

- Forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem
- Får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen
- Får råd om hvordan de kan forbedre seg
- Er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling
(udir:no, 2014)

Gjennom å delta aktivt i vurderingsarbeidet ved å selv sette ord på målet, vurdere seg selv og vurdere medelever, blir elevene mer autonome – de får mer kontroll over sin egen læring og egen læringsprosess. De utvikler, ikke minst, begreper for å snakke om kvalitet og læring av ferdigheter og kunnskaper.

(Vinge, 2014)

Læringsmålene er viktige kriterier å vurdere elevenes utvikling opp mot. Elevene må forstå hva de skal lære, og hva som er forventet av dem.

Læringsstøttende tilbakemeldinger innebærer å gi tilbakemeldinger som gir grunnlag for videre utvikling. Dette er formativ vurdering og kjernen i lærerens veiledning. Det ligger et stort læringspotensial i en positiv bekreftelse. Prosessvurdering vil innebære konkrete råd om hva eleven bør arbeide videre med.

Dialog om faglig kvalitet innebærer at læreren legger til rette for en kontinuerlig dialog med elevene om hva som er faglig kvalitet, og hvordan dette kan oppnås.

Elevrespons innebærer at elever gir hverandre tilbakemeldinger på fremføringer, og på den måten samtidig trenes i observasjon og verbalisering. Læreren legger til rette for reflekterende samtaler og kjøreregler for slike tilbakemeldinger.

Gruppevurdering. Læreren legger til rette for gruppevurdering som stimulerer til et godt og inkluderende læringsmiljø.

Eleven vurderer seg selv innebærer at eleven ved hjelp av lærer settes i stand til å vurdere kvalitet på eget arbeid, innsats og utvikling. En god læringsprosess innebærer å vite både hva man kan og bli bevisst på det man strever med.

Loggbok, sjekklister og øvingsdagbok kan brukes for å øke elevens bevissthet rundt egen læring og utvikling.

Skoleåret 2017/2018 vil Askøy kulturskole ha Vurdering for læring som satsningsområde, og dette kapittelet i alle fagplaner vil bli oppdatert.

7. Målsetninger

Målsetninger for Askøy kulturskole		
Målsetting	Strategi	Begrunnelse
Kulturskolen skal tilby undervisning til alle som ønsker det.	Nye satser for elevkontingent i Askøy kulturskole. Revidere priser for frivillige lag.	Øke søkertallet til kulturskolen.
	Utrede behov, mulighet og modeller for nye fag i kulturskolen; skapende skriving og musikkteknologi.	Kulturskolen mer tilgjengelig, og dagsaktuell.
	Økt antall elevplasser i kulturskolen.	Fjerne ventelister.

Målsetninger for Askøy kulturskole		
	Søskenmoderasjon.	Gjøre kulturskolen lettere tilgjengelig for familier med flere barn.
	Friplasser for barn i familier med vedvarende lavinntekt.	I 2015 var det 339 barn (5,1 %) i Askøy kommune i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Barn fra disse familiene bør også få mulighet til å søke kulturskolen.
Gevinst:	Kulturskolen er mer tilgjengelig for innbyggerne i Askøy. Økt søkertall.	
Måleindikator:	Økte søkertall, måles gjennom statistikk fra interne systemer og GSI-tall.	
Opprettelse av fagtilbudet «Kulturskolekarusell»		
	Fagtilbud som gir elevene smakebiter på de ulike fagene og instrumenter kulturskolen tilbyr undervisning i. Kulturskolekarusellen kan med fordel også tilbys barn i førskolealder, og utvikles i samarbeid med Fagavdeling barnehage.	<ul style="list-style-type: none"> - Opprettelse av breddeprogram i tråd med nasjonal rammeplan. - Øke rekruttering til kulturskolen. - Fjerne ventelister. - Kulturskolen kan bidra til samhandling med skole i musikk- og kunsthagene.
Gevinst:	Økt kontaktflate og rekruttering for kulturskolen. Økt samarbeidsflate mellom grunnskole og kulturskole, og barnehage og kulturskole.	
Måleindikator:	Elev- og foreldreundersøkelser, GSI-tall.	
Utvikle fordypningsprogram med sterkere lokal forankring		
	Askøy kulturskole har i dag fordypningsprogram organisert i samarbeid med Bergen kulturskole. Kulturskolen vil utvikle ny modell for fordypningsprogram med en sterkere lokal forankring. Modellen bør gi elever i fordypningsprogrammet mulighet til å få kulturskoleundervisning flere ganger i uken.	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for talentene. - Utvide tilbud og undervisningstid. - Være ledende innen kulturskoleutvikling. - Øke kvaliteten i kulturskolen
Gevinst:	Fremme talentene i Askøy kulturskole. Økt læringsutbytte og synlighetsarenaer for fordypningselever med lokal tilknytning.	
Måleindikator:	Elev- og foreldreundersøkelser.	
Styrke kulturskolens posisjon som kunstfaglig ressurscenter og kulturell drivkraft i kommunen		
	Styrke samarbeidet med frivillige lag, og særlig med grunnskole, SFO og barnehage for å utnytte ressurspotensialet i kulturskolen.	
	Utvikle handlingsplan for samarbeid mellom korps og kulturskole.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra til kompetansehevingstiltak for musikk lærere i skolen og barnehagelærere. Utvikle en kurs- og kompetansekatalog der skolene og barnehagene kan finne relevante fagtilbud som kan tilbys av kulturskolen. Deriblant kompetansehevingstiltak for ansatte (for eksempel gitarkurs), kurstilbud og prosjekter, og andre tilbud som f.eks. musikkterapi. 	

Målsetninger for Askøy kulturskole		
	<ul style="list-style-type: none"> - Økt samarbeidsflate med skole og barnehage i prosjekter – tilbud om utnyttelse av kulturskolens kompetanse. - Bidra til økt rekruttering til kulturskolen gjennom synliggjøring. 	
Gevinst:	Kulturskolen har en viktig rolle som kunstfaglig ressurscenter og samarbeidende enhet med både frivillig kulturliv, grunnskole og barnehage. Økt rekruttering.	
Måleindikator:	GSI- og søkertall. Samarbeidsprosjekter med skole, barnehage og frivillig kulturliv.	
Øke fagkompetansen i kulturskolen	Sørge for at kulturskolens lærere tilbys videre- og etterutdanning på lik linje med lærere i skoleverket for øvrig. Gi muligheter for deltakelse på kortere kurs, både interne og eksterne.	Kulturskolen har behov for et faglig oppdatert personale i kontinuerlig utvikling for å sikre kvalitet og utvikling i kulturskolen.
Gevinst:	Økt læringsutbytte for elever i kulturskolen.	
Målindikator:	Elev- og foreldreundersøkelser.	
Sørge for kvalitetssikring av kulturskolens virksomhet	Ta i bruk kvalitative verktøy for elev- og foreldreundersøkelser.	Fokus på kvalitet i opplæringen for elever i kulturskolen.
Gevinst:	Økt læringsutbytte for elever gjennom økt kvalitet i undervisning og skole-hjem relasjon.	
Måleindikator:	Foreldre- og elevundersøkelser. Internt kvalitetssystem.	
Standard for utviklingssamtaler	Gjennomføre utviklingssamtaler for alle elever en gang per semester.	Fokus på kvalitet i opplæringen for elever i kulturskolen.
Gevinst:	Økt læringsutbytte for elever gjennom økt kvalitet i undervisning og skole-hjem relasjon.	
Måleindikator:	Foreldre- og elevundersøkelser. Internt kvalitetssystem.	
Styrke foreldreengasjement og –medvirkning i kulturskolen	Etablere foreldrearbeidsutvalg (FAU) etter modell fra skoleverket.	Vi ønsker en tettere dialog foreldregruppen i kulturskolen. FAU kan engasjere seg i saker som omhandler kulturskolen.
Gevinst:	Økt brukermedvirkning og –engasjement. Styrkning av kulturskolens posisjon i lokalsamfunnet.	
Vurdering for læring som metode i kulturskolen	Skolere lærere i metoden «Vurdering for læring», og utvikle modeller for kulturskolen.	
Gevinst:	Økt læringsutbytte for elever i kulturskolen. Økt kvalitet på undervisning og skole-hjem relasjon.	
Måleindikator:	Elev- og foreldreundersøkelser. Internt kvalitetssystem.	

8. Referanseliste

Standard Norge. (2014). *Norsk Standard 8178:2014. Akustiske kriterier for rom og lokaler til musikkutøvelse*. Oslo: Standard Online.

Norsk Kulturskoleråd. (2016). *Rammeplan for kulturskolen, Mangfold og fordypning*. Trondheim: Norsk Kulturskoleråd.

Norsk Kulturskoleråd. (2016). *Veileder til lokalt rammeplanarbeid*. Trondheim: Norsk Kulturskoleråd.

Askøy kommune. (2015). *#Askøy2030, Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030*. Askøy: Askøy kommune.

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. (2016). *Kulturskolen som lokalt ressurscenter*. Oslo: Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

Norsk Kulturskoleråd. (2003). *Rammeplan for Kulturskolen – På vei til mangfold*. Trondheim: Norsk Kulturskoleråd.

Kunnskapsdepartementet. (2015). *Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Askøy kommune. (2014). *Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014-2025*. Askøy: Askøy kommune.

Askøy kommune. (2006) *Kommunedelplan Askøy Kulturskole 2006 – 2010*. Askøy: Askøy kommune.